

in križ, čeravno sem le človek in se mi smiliš. Ti pa kolneš! Kolneš Boga, ki stokrat bolje vidi in je neskončno usmiljen. Kako pa sem učil, da molite? Ali sem rekel: Hudič naš v peklju ali pa sem rekel: Oče naš? — — — — —

Voda je močna, bregove podira. Pa je človeška roka močnejša, ker jo jezi. Bolezen je še močnejša, še največjega moža vrže in mu roko zdreveni. Pa je lek še silnejši, ker ukroti bolezen. Je pa strup, ki mu ni leka, pa tudi strup ugonobi močnejše: ogenj. Pa je še nad ogenj moč v vodi. Zdaj veste kako. Jaz ne vem! Jaz vem le to, da ni moči ne v vodi, ne v ognju, ne v strupu, ne v leku, ne v roci človeški. Moč je le v Bogu. Pa še silnejša je molitev, ki celo Boga premaga — — — — —

Molitev je tudi prečudna roža. Do nebes je zaduh-tela in vse svetce je vnel njen vonj. Molitev je prečudna pesem. Do nebes so jo čuli in vsi angeli so rekli: amen. In še je molitev kakor jok nedolžnih otrok. Do nebes je segel in sama sveta Mati božja ga je slišala in je vzdihnila: Moj ljubi sin, čuj, otročiči jočejo! — — — — —

To vedite, da je zdaj vstal Antikrist na svet. Mater božjo je vrgel z nebes! Otročiči, jokajte! Mater božjo je vrgel z nebes! Možje, kolnite! Matèr božjo je vrgel z nebes! Žene, oči mu izpraskajte! Mater božjo je vrgel z nebes! Matere nimam več! Hahaha! Kdo pa je, ki se tako usti? Martine? Martine, m a t e r e nočeš! Tvoje ime je pes! — — — — —

Locutus sum occasione visitationis per R-um Dm archidiaconum Bernardinum de Puppis anno MCCCCXL de argumento ut sequitur: omnis scriba doctus in regno coelorum similis est homini pater familias, qui profert de thesauro suo nova et vetera. Math. XIII. 52 — — — — —

Bolezen mi je dal Gospod. Zahvaljen naj bo zanjo. Pa ker sem danes slab, bom kratek in bom samo besedo besed povedal. Beseda besed, Gospodova beseda nam vsem! Ljubi gospoda Boga iz vsega svojega srca, iz vse duše in moči. Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe. Amen! — — — — —

In festo Smae mortis Dni Ni Jesu Christi. (Primum locutus, deinde scripsi verba haec, quae cantilenarum modo a parvulis cantantur nunc in contratta.) O, kaj sem jaz ubogi grešnik zvedel nocoj, se je zjokal s križa sam Gospod Jezus moj! Jaz sem tebe vseh grehov umil, ti si mene na križ pribil. Jaz sem tebi nebesa odprl, ti si meni z lancu srce predrl. Jaz se zate smrti nisem bal, ti si

mene Judež Judom prodal. Jaz sem zate bičan bil, ti si me z žolčem gnusobe pojil. Jaz sem pre-stal sto bridkih ran, jaz sem bil zate zasramovan, jaz sem bil zate na morišče peljan. Ti pa meni v tolšči ležiš, ti pa meni vsak dan grešiš, vsak dan nalagaš težki križ. Jaz sem jokal, ti si pel, jaz blagoslovil, ti si klet, meni vso tolažbo vzel; jaz sem dal, ti si jemal, godrnjal, trdovraten ostal. O, spremisli moj jok in stok, usmili se mojih prebitih rok, mojih strašnih in nešetih ran, in da pride sodni dan — — — — —

O prebridki, presveti Jezusov glas, ob naši zadnji in smrtni uri usmili se nas. Amen. — — — — —
Accusatus a quibusdam nobilibus in Contratta, profectus sum ad Placitum archidiaconis in Civitate. Non invenit culpam in me sed laudavit dicens: Tristem, valde tristem auidivi cantum Tuum. Proficiscere in pace, Joanne, bene docuisti! — — — — —

Bila je binškoštni dan tam temá množic in vsi so slišali besedo božjo in so jo prav razumeli in se čudili. O sveti Duh! Pridi še nad Tolmince. Tu doli so, pa ne razumejo. Razumejo? Kako neki? Saj niso niti na veliki petek, ko so v Čedad tožili, da sem na sam sveti praznik smrti Gospodove s prižnice p e l — — — — —
Hinavci, gadja zalega! Pa zavijajmo rokave in se dajmo. Jaz z Gospodom, vi s hudičem, z lažjo! — — — — —

Vse nas je mati rodila, vsi bomo umrli, vsi smo slabi, vsi si odpustimo! — — — — —
Jesen je v deželi, otroci moji! Ura smrti je blizu. Molite! — — — — —

Tako »Rutharius christianus«, ki se je žalibog ohranil le v prepisu gospoda Tomaža Rutarja in zategadelj dal mnogo povoda za mnenje, da je stvar le drzna Tomaževa mistifikacija. Neposredni vir te vesti je bil seveda stari Tomažev neprijatelj, omenjeni tolminski notar, ki tudi sicer ni hotel pokojnemu Tomažu pripoznati nobenih zaslug, niti tiste slovite, ki je zabeležena v Carlijevi kroniki, katero je sam Kocjančič prevedel v latinščino. Tam stoji z uradnimi odloki dokazano, da je Tomaž Rutar po petnajstletnem pravdanju izpodbil Volčanom pravico do mostarskih štmavrov ali letnih sejmov, osamosvojil svojo faro in župnijo kot prvi in popolnoma samostojni župnik pri Sveti Luciji na Mostu. Jaz sem Mostar. Zato pa verujem dosledno tudi v avtentičnost slovitega rokopisa, ki mu je slavno ime: »Rutharius christianus«...

ČRNA ROŽA.

Vse rdeče je v sobi: zavese ...
in stene ... in slike ... še stari klavir ...
in rdeč je objem ... in pramena nemir,
ki v zavesah prozornih se trese ...

— Zdaj, ženka, objemov se mojih opij,
in vedno ... vedno rdeče mi sij,

o! — vedno tak sládko naj bo! ...
— — — a kaj, da v črno rožo molčanj
vzcvetela ta hip si plašnó? ... —

— Joj, mož! ... Glej tam: vran ... črn vran
preko okna in rdečih rož ... joj, mož! ...

Debejak Tine.